

BENEDICT WELLS

NA KONCI SAMOTY

plus

Na konci samoty

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.sk

Benedict Wells

Na konci samoty – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

**NA KONCI
SAMOTY**

BENEDICT WELLS

NA KONCI SAMOTY

plus

The translation of this work was supported by a grant from Goethe Institut which is funded by the German Ministry of Foreign Affairs.

Preklad tejto knihy podporil Goetheho inštitút, ktorého financovanie zabezpečuje nemecké Ministerstvo zahraničných vecí.

Copyright © 2016 by Diogenes Verlag AG Zürich

All rights reserved

Cover Illustration © Maria Bo/Shutterstock

Translation © Eva Budjačová, 2017

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-0085-6

ISBN e-knihy 978-80-566-0290-4 (1. zverejnenie, 2017)

Prisuň si stoličku
Až na samotný okraj priepasti
Vtedy ti porozprávam svoj príbeh

F. Scott Fitzgerald

PRVÁ ČASŤ

Smrť už poznám dlho, no teraz už aj smrť pozná mňa. Opatrne otvorím oči, niekoľkokrát zažmurkám. Tma pomaly ustúpi. Prázdna miestnosť osvetlená iba zelenými a červenými svetielkami prístrojov a lúčom svetla, ktorý preniká cez privreté dvere. Nočné nemocničné ticho.

Vidí sa mi, akoby som precitol z niekoľkodňového sna. V pravej nohe, v bruchu aj na hrudi tupá, teplá bolesť. V hlave tichý hukot, ktorý silnie. Pomaly mi dochádza, čo sa asi stalo.

Prežil som.

Vynárajú sa obrazy, ako na motorke opúšťam mesto, ako zrýchľujem, pred sebou mám zákrutu. Ako kolesá strácajú kontakt s vozovkou, ako vidím blížiaci sa strom, no márne sa mu snažím vyhnúť, zatváram oči...

Čo ma zachránilo?

Spod privretých viečok si obzerám svoje telo. Mäkký golier, zafixovanú pravú nohu, zrejme v sadre, obandážovanú kľúčnu kosť. Pred nehodou som bol v dobrej, na svoj vek dokonca vo veľmi dobrej forme. Možno mi to pomohlo.

Pred nehodou... Čo bolo ešte pred nehodou? Nechcem na to však spomínať, myslím radšej na deň, keď som deti učil hádzať žabky. Na bratove gestikulujúce ruky, keď sme viedli dlhé diskusie. Na výlet s manželkou do Talianska a na to, ako sme sa skoro ráno prechádzali po okraji zálivu na pobreží Amalfi, zatiaľ čo sa okolo nás rodil deň a more sa na skalách mäkučko penilo...

Zadriemem. Vo sne stojíme na balkóne. Nástojčivo mi hľadí do očí, akoby ma prekukla. Vystrčí bradu smerom k dvoru, na ktorom sa naše deti hrajú so susedovými chlapcami. Naša dcéra sa odvážne driape na múr, no náš syn sa nezapája, ostatných iba sleduje.

„To má po tebe,“ povie.

Počujem, ako sa smeje, a načiahnem sa za jej rukou...

Čosi niekoľkokrát zapípa. Ošetrovateľ zavesí nové vrecúško s infúznym roztokom. Ešte stále je hlboká noc. *September 2014* vidím na nástennom kalendári. Snažím sa nadvihnúť.

„Aký je dnes deň?“ Môj hlas znie cudzo.

„Streda,“ odvetí ošetrovateľ. „Dva dni ste boli v kóme.“

Akoby hovoril o niekom inom.

„Ako sa cítite?“

Znovu klesnem na vankúš. „Trochu sa mi krúti hlava.“

„To je celkom normálne.“

„Kedy uvidím svoje deti?“

„Ráno dám okamžite vedieť vašej rodine.“ Ošetrovateľ prejde ku dverám, chvíľu postojí. „Keby niečo, zazvoňte. O chvíľočku sa na vás ešte príde pozrieť primárka.“

Keď neodpoviem, vyjde von.

Vďaka čomu sa život stane tým, čím je?

V tichu počujem každú myšlienku a zrazu som úplne bdelý. Začnem sa vracat' k jednotlivým úsekom svojej minulosti. V ústrety mi kráčajú tváre, o ktorých som si myslel, že som na ne zabudol. Vidím sám seba ako chlapca na internátnom ihrisku a červené svetlo, ktoré osvecovalo moju tmavú komoru v Hamburgu. Spomienky sú najprv neostré, no v priebehu nasledujúcich hodín získavajú presnejšie

kontúry. V myšlienkach zalietam do čoraz dávnejšej minulosti, až napokon skončím pri nešťastí, ktoré zatienilo moje detstvo.

**PRÚDY
(1980)**

Keď som mal sedem rokov, strávili sme rodinnú dovolenku na juhu Francúzska. Môj otec Stéphane Moreau pochádzal z Berdillacu, dediny neďaleko Montpellier. Tisícosemsto obyvateľov, jedno pekárstvo, jedna krčma, dve vinárstva, jedno stolárstvo a jeden futbalový tím. Boli sme na návšteve u starej mamy, ktorá v posledných rokoch nikam nechodievala.

Otec mal na sebe starú svetlohnedú koženú bundu, ktorú nosieval vždy, keď sme išli na dlhší výlet autom, v kútiku úst sa mu hojdala fajka. Mama, ktorá väčšinu cesty predrie-mala, založila kazetu s piesňami Beatles. Otočila sa ku mne.

„Pre teba, Jules.“

Paperback Writer, v tom čase moja obľúbená pieseň. Sedel som za mamou a pohmkával som si melódiu. Moji súrodenci hudbu prehlušili. Sestra uštipla brata do ucha. Martin, ktorého sme volali Marty, zvreskol a začal sa sťažovať rodičom.

„Sprostá žalobaba!“ Liz ho znovu štipla do ucha.

Hádka sa stupňovala, kým sa mama nezvrtla a na oboch sa nepozrela. Jej pohľad bol majstrovské dielo. Zračilo sa v ňom všetko pochopenie pre Martyho, lebo má drzú sestru, a aj pre Liz, lebo má otravného brata, no hlavne dával najavo, aké sú hádky nezmyselné, ba dokonca naznačoval, že dobré deti by mohli na najbližšej čerpacej stanici eventuálne dostať zmrzlinu. Moji súrodenci sa okamžite prestali harkať.

„Prečo vlastne musíme rok čo rok chodiť k starej mame?“ mosúril sa Marty. „Prečo nemôžeme niekedy ísť do Talianska?“

„Lebo sa to patrí. A aj preto, lebo *mamie* sa na vás vždy teší,“ odvetil otec po francúzsky a ani neodlepil oči od vozovky.

„To nie je pravda. Vôbec nás nemá rada.“

„A navyše tak čudne smrdí,“ dodala Liz. „Ako stará fotelka.“

„Nie, páchne ako zatuchnutá pivnica,“ odporoval brat.

„Nehovorte tak o svojej *mamie*!“ Otec viedol auto po kruhovom objazde.

Díval som sa von oknom. Dodaleka sa tiahli trsy tymianu, garrigue a zakrpatené borovice. Na juhu Francúzska bol vzduch korenistejší a farby intenzívnejšie než u nás. Strčil som ruku do vrecka a medzi prstami som omáľal strieborné franky, ktoré nám zostali z vlašajška.

Navečer sme dorazili do Berdillacu. V spomienkach mi mestčko vždy pripadalo ako mrzutý, ale v podstate milý starček, ktorý celý deň iba drieme. Tak ako na mnohých iných miestach Languedocu, aj tu domy stavali z pieskovca, s jednoduchými okenicami a červenkastými, vetrom ošľahanými škridlóvymi strechami, ktoré sa kúpali v mäkkom svetle zapadajúceho slnka.

Štrk pod kolesami zavřzgal, keď náš kombík zastal pred domom na konci Rue Le Goff. Budova s priečelím obrasteným brečtanom a strechou, ktorá sa dožadovala opravy, vyžarovala čosi tajomné. Bolo z nej cítiť závan minulosti.

Otec vystúpil ako prvý a svižným krokom sa náhlil ku dverám. Musel byť vtedy v najlepších rokoch, ako sa vraví. Ako tridsaťpäťročný mal ešte stále hustú čiernu hrivu a ku každému sa správal úctivo a milo. Často som ho pozoroval uprostred hlúčika susedov či kolegov. Fascinovane počúvali, čo hovorí. Jeho čaro spočívalo v hlase: mäkkom, nie príliš hlbokom ani príliš vysokom, iba s náznakom prízvuku,

ktorý ako neviditeľné laso ovinul okolo svojich poslucháčov a ťahal ich k sebe bližšie. Ako audítora ho v práci nesmierne uznávali, no preňho bola dôležitá iba rodina. Každú nedeľu pre nás vyvárať, vždy mal pre nás deti čas a vďaka mladistvému úsmevu pôsobil optimisticky. Keď som si neskôr prezeral jeho fotografie, všimol som si, že už vtedy čosi nebolo v poriadku. Jeho oči. Zračila sa v nich iskierka bolesti, možno aj strachu.

Vo dverách sa zjavila stará mama. Ústa mala vykrivené a na svojho syna sa takmer nepozrela, akoby sa za niečo hanbila. Objali sa.

My deti sme výjav sledovali z auta. Stará mama vraj bola zamlada chýrna plavkyňa a v celej dedine nesmierne obľúbená. To muselo byť hádam aj pred sto rokmi. Ramená mala teraz dengľavé, tvár vráskavú ako stará korytnačka a akoby nedokázala zniesť hluk, ktorý produkovali jej vnúčatá. Všetci traja sme sa jej báli. A mali sme strach aj zo sporo zariadeného domu so staromódnyimi tapetami a železnými posteľami. Je pre mňa záhadou, prečo sa sem otec každé leto dobrovoľne vracal. „Bolo to, akoby sa musel každý rok vrátiť na miesto svojho najväčšieho poníženia,“ okomentoval otcove návraty neskôr Marty.

Bola tu však aj vôňa rannej kávy, slnečné lúče na dláždenej podlahe v obývačke. Tichý cinkot prichádzajúci z kuchyne, keď sa moji súrodenci vybrali po príbory, aby sme sa mohli naraňajkovať. Otec pohrúžený do novín, matka snovajúca plány na celý deň. Potom vychádzky do jaskýň, výlety na bicykli alebo partička petangu v parku.

Koncom augusta nakoniec každoročné vinobranie v Berdillacu. Večer hrala hudba, domy boli vyzdobené lampión-

mi a girlandami a ulicami sa niesla vôňa grilovaného mäsa. So súrodencami sme sedeli na veľkom schodisku na námestí pred radnicou a dívali sa, ako dospeláci tancujú. V ruke som stískal fotoaparát, čo mi do opatery zveril otec. Ťažkú a drahú mamiyu. Mal som fotiť slávnosť. Považoval som to za česť, keďže otec inak nikomu svoje kamery nezveril. Hrdo som niekoľkokrát stisol spúšť, keď elegantne viedol mamu po tanečnom parkete.

„Ocko je dobrý tanečník,“ vyhlásila Liz znalecky.

Moja sestra mala jedenásť rokov a plavé kučery. Bola veľké dievča. Už vtedy sa u nej prejavovalo to, čo sme s bratom nazývali divadelná choroba. Liz sa vždy správala, akoby stála na javisku. Žiarila, ako keby sa na ňu upieralo niekoľko reflektorov, a hovorila tak nahlas a zrozumiteľne, že by ju bez problémov počuli aj ľudia v posledných radoch. Pred cudzími s obľubou predstierala predčasnú dospelosť, no v skutočnosti sa ešte iba prestala hrať na princeznú. Moja sestra kreslila a spievala, rada sa vonku hrávala so susedovými deťmi, často sa celé dni neosprchovala, chcela sa stať vynálezkyňou a potom zase snívala o tom, že je víla, a v hlave sa jej diali tisíce vecí. A všetky naraz.

V tom čase sa dievčatá Liz väčšinou vysmievali. Veľakrát som videl, ako u nej v izbe sedí mama, upokojujúco sa s ňou rozpráva, keď ju spolužiačky zase raz našťvali alebo jej schovali školskú tašku. Potom som mohol k Liz do izby vojsť aj ja. Búrливо ma objala a ja som na koži cítil jej horúci dych. Ešte raz mi porozprávala všetko, s čím sa zdôverila mame, a zrejme pridala aj čosi navyše. Svoju sestru som miloval ako nič iné na svete a to sa nezmenilo, ani keď ma o niekoľko rokov neskôr nechala v štichu.